

trekking op het beheer van de instellingen van de vzw (zoals Momignies, Solières, Spa, Oostende, Ukkel en Schepdaal). Het omvat ook een gedeelte van het archief van Henri Lemaire. Hij voerde zijn briefwisseling namelijk vanuit de hoofdzetel van De Sociale Voorzorg, wat niet zo verwonderlijk is, maar waardoor wel overlappingsen ontstaan zijn. Hij verstuurdde brieven als voorzitter van de Association de l'Assurance Vie Populaire met het briefhoofd van De Sociale Voorzorg of hij werd als lid van de Raad van Beheer van de ULB toch aangeschreven als voorzitter van De Sociale Voorzorg. Ten slotte is er nog een klein gedeelte archief dat door de samenwerkende maatschappij De Sociale Voorzorg werd gevormd en zijn er enkele dossiers die door Joseph Lemaire werden gevormd.

Het archief is quasi volledig naoorlogs (tot 1990-1991), maar bevat een aantal verdwaalde dossiers uit de jaren 1920 en 1930. De stortingslijst beslaat 1050 nummers, opgeborgen in 162 dozen (17,8 lopende meter). Zodra een overeenkomst met de archiefvormer is bereikt, zal het archief beschikbaar zijn voor het publiek.

(1) In 1994 fuseerde Codep Spaarbank met Bank Nagelmackers 1747, die op zijn beurt in 2002 werd verkocht aan de Britse verzekeringsgroep CGNU, eigenaar van Delta Lloyd. Zie ook M. VANDENBROUCKE, De inventarissen van de archieven van CODEP-spaarbank en van Les Vacances Ouvrières. In: *Brood & Rozen*, (2005)1, p. 85-97.

(2) Amsab-ISG, Biodoc 83/77, Joseph Lemaire.

(3) M. RADELET, *Joseph Lemaire. Een groot leven, een groot werk*, Brussel: Labor, p. 34-36.

(4) M. RADELET, *Joseph Lemaire [...]*, p. 34-35: In 1909 hadden Jules Mansart uit La Louvière en Jules Bourquin, die lange tijd voor een Franse gasmaatschappij had gewerkt, de directie overgenomen van de Brusselse aristocraat Jean Hendrickx de la Rocca. M. RADELET, *Joseph*

Lemaire [...], p. 43: Bourquin bleef in 1921 directeur, maar had enkel nog de verantwoordelijkheid voor de publiciteit. De volledige administratieve en commerciële verantwoordelijkheid lag nu bij Lemaire.

(5) M. RADELET, *Joseph Lemaire [...]*, p. 46.

(6) M. RADELET, *Joseph Lemaire [...]*, p. 50.

(7) Solières wordt aangekocht in 1934 en ingehuldigd in 1935. Aanvankelijk een weeshuis en tbc-preventorium voor jongens, werd het in 1957 een opvangtehuis voor onaangepaste kinderen. Klemskerke werd in 1960 omgevormd van tbc-preventorium tot instelling voor de behandeling van astma en allergieën.

(8) M. RADELET, *Joseph Lemaire [...]*, p. 65.

(9) M. RADELET, *Joseph Lemaire [...]*, p. 89.

(10) M. RADELET, *Joseph Lemaire [...]*, p. 97-98; Amsab-ISG, Biodoc 83/77, Joseph Lemaire.

(11) Amsab-ISG, Biodoc 82/75, Henri Lemaire.

(12) Ter vervanging van Julien Papart.

(13) Lid van de Raad van Beheer sinds 1964. Tot erevoorzitter benoemd in 1973.

(14) Amsab-ISG, Biodoc 32/34, Raymond Lemaire.

Van Assebroek tot Zuienkerke. Socialistisch partijarchief in het Brugse

Martijn Vandenbroucke, Amsab-ISG

Vorig jaar ontving Amsab-ISG een omvangrijk archief van het secretariaat van sp.a-West-Vlaanderen. Het betreft hier een typisch conglomeratarchief, een heteroog geheel van diverse archieven die in de kelders van het Brugse volkshuis waren opgeslagen.

In de tientallen archiefdozen steekt uiteraard slechts een klein deeltje archief van

de jonge provinciale federatie, die na de herverdeling van Vlaanderen in provinciale kieskringen medio 2000 werd opgericht. Voordien was Brugge de zetel van de SP-federatie Brugge; het grootste deel van het archief werd dan ook door deze federatie gevormd. Maar ook stukken van andere West-Vlaamse federaties kwamen via allerlei omwegen in het Brugse volkshuis terecht. Voorts omvat het een groot deel van het archief van SP-afdeling Brugge: notulen van het bestuur, verslagen en dossiers met betrekking tot de werking van de 'kernen' (wijkafdelingen), diverse verkiezingscampagnes en grote delen van het archief van diverse lokale afdelingen, zoals Blankenberge, Knokke-Heist, Oostkamp en Zuienkerke. Ten slotte werden ook nog enkele archiefstukken van CSC geweest Brugge, Bond Moyson federatie Brugge-Oostende en van enkele nationale en lokale mandatarissen in de stortingslijst van dit conglomeratarchief opgenomen.

Aangezien Amsab-ISG reeds heel wat partijarchief van de diverse oude socialistische federaties uit West-Vlaanderen beheert⁽¹⁾, is deze schenking zonder meer een belangrijke aanvulling, waardoor nu een quasi volledige collectie van West-Vlaamse socialistische partijarchieven kan geraadpleegd worden.

Het archief (nummer 355) omvat 442 stukken, opgeborgen in 52 dozen (5,72 lopende meter) en is enkel toegankelijk na een gemotiveerde aanvraag bij de archiefvormer.

(1) De federatie Brugge in archief nr. 2, de federatie Kortrijk in archief nr. 3, de federatie Ieper in archief nr. 28 en de federatie Veurne-Diksmuide-Oostende in archief nr. 485.

De teloorgang van de Waalse coöperaties.

Het archief van Maurice Dequenne

Martijn Vandenbroucke, Amsab-ISG

In de loop van de jaren 1984-2004 verwierf Amsab-ISG zowat het hele archief van de koepel van socialistische coöperaties Febecoop en haar voorgangers. Deze schenkingen resulteerden inmiddels in tientallen inventarissen, waarvan deze van de Société Générale Coopérative (SGC) ongetwijfeld de belangrijkste is. Een aantal spin-offs van het immense archief bleef echter nog onverwerkt, hoewel er nog heel wat waardevol materiaal in zit, onder andere de door Maurice Dequenne verzamelde collectie.

Dequenne was begin jaren zeventig boekhoudkundig directeur van Febecoop en lid van het Financieel Comité. Toen de Waalse coöperaties in die jaren in ernstige moeilijkheden verkeerden, werd hij belast met hun reconversie. Voor de coördinatie ervan werd hij aangesteld als - onder meer - algemeen directeur van de Union des Coopérateurs Borains (UCB) en van Au Progrès Jolimont (Haine-Saint-Paul). Dequenne probeerde de Henegouwse coöperaties nog te redden door middel van een grootscheeps fusieplan, dat onder meer leidde tot de creatie van Coop Sud, waarin ook de Union Coopérative Liège betrokken was.

Dit archief, dat hij zelf aanlegde, bevat dan ook uitsluitend stukken met betrekking tot het financiële beheer van de Waalse coöperaties en hun reconversie. Dit lijkt op het eerste gezicht weinig interessant, maar het sluit wel perfect aan bij zowel het archief van de Société Générale Coopérative (archief nr. 34) en haar 'opvolger' Febecoop als bij de archieven van de diverse Waalse coöperaties. Het archief is zonder meer van cruciaal belang voor elke onderzoeker die het tumultueuze einde van de socialistische coöperatieve beweging bestudeert.

Het archief (nr. 357) omvat 78 stukken in 10 dozen (1,10 lopende meter) en is toegankelijk mits toelating van de dienstdoende archivaris.

Z
E
Z
Z
Z
B
R
O
O
D
&
R
O
Z
E
N

Vlamingen in Nicaragua.

Het archief van Eric Van der Meirsch en Isabel Vertriest

Bart De Nil, Amsab-ISG

Op 19 juli 1979 veroverden de verzetsstrijders van het FSLN (Sandinistisch Front van Nationale Bevrijding) de Nicaraguaanse hoofdstad Managua. De sandinisten maakten hiermee een eind aan de ruim veertig jaar oude dictatuur van de familie Somoza. De nieuwe regering wou van Nicaragua een socialistische modelstaat maken en startte een groot landhervormingsplan om de positie van de boeren te verbeteren. Ook

het analfabetisme en de gezondheidszorg werden aangepakt. Ondertussen moest er een burgeroorlog uitgevochten worden tegen de contra's, die met de steun van de Verenigde Staten terreur zaaiden onder de Nicaraguaanse bevolking. In 1990 kwam er een eind aan de sandinistische revolutie toen Daniel Ortega de presidentsverkiezingen verloor van de rechtse oppositiekandidaat Violetta Shamorro.

Nicaragua werd het symbool van de strijd tegen dictaturen. In het Westen waren er solidariteitsacties en sommigen gingen zelf naar Nicaragua om mee te bouwen aan de toekomst van het land. Twee van hen waren de Vlamingen Isabel Vertriest en Eric Van der Meirsch wier archief de neerslag is van hun activiteiten in Nicaragua van 1985 tot 1990.

Van 1985 tot 1986 waren beiden actief in Jalapa, Van der Meirsch als vormingsmedewerker met betrekking tot het rationeel gebruik van de natuurlijke rijkdommen en Vertriest als adviseur voor de bosbouw. De volgende twee jaar (1987-1988) werkten ze in de IVe Regio waar Van der Meirsch adviseur was voor milieuvorming en Vertriest technisch assistent voor de bosbouw en bodembescherming in het kader van het Doriomo-project. De laatste twee jaar (1989-1990) van hun verblijf zaten ze in Managua waar Van der Meirsch werkte als adviseur bij de dienst Vorming en Controle van de Directie voor de Natuurlijke Hulpbronnen en het Leefmilieu en Vertriest als adviseur bij het opstellen van de *Planes Técnicos Forestales* en de *Planes de Manejo de Bosque Latifoliado* bij de Directie voor de Natuurlijke Hulpbronnen en het Leefmilieu.

Optreden te Rekkem van harmonie De Plicht naar aanleiding van haar 50-jarig bestaan, mei 1974

Openbaar onderwijs, muziek en vakbonden.

Enkele Menense archiefjes

Martijn Vandenbroucke, Amsab-ISG

Enkele jaren geleden verwierf Amsab-ISG een omvangrijk archief van de Menense coöperatie De Plicht. Dit archief werd korte tijd later volledig verwerkt, maar enkele zogenaamde gedeponeerde archieven bleven onaangeroerd. Toch was het materiaal interessant genoeg om het volledig te ontsluiten.

Het grootste deel van het materiaal is afkomstig uit het archief van de Menense socialistische voorman Robert Detaevernier, van 1944 tot zijn overlijden in 1961 afgevaardigd beheerder van De Plicht. Samen met zijn zoon Marcel, die zijn vader niet volgde in de politiek, maar wel een vooraanstaande

rol speelde in het stedelijk onderwijs, was hij erg actief in de begeleiding van de overname van de gemeentescholen door de nationale overheid. De dossiers en de briefwisseling hierover, daterend uit de periode 1956-1969, werden opgenomen in archief 363. Voorts werd er ook nog een dossier aangetroffen over de werking van de provinciale afdeling van de Vlaamse Federatie van Socialistische Muziekkorpsen, waarvan Robert Detaevernier een tijdlang voorzitter was. Dit dossier, met stukken uit de periode 1961-1980, werd opgenomen in archief 364. Ten slotte bevond zich in dit restarchief ook nog een bijzonder interessant verslagboek van de algemene vergaderingen en het bestuur van de Federatie van Socialistische Vakbonden Mene en het bestuur van de blekers uit de jaren 1923-1927 (archief 365).

Deze drie archieven zijn te raadplegen mits toestemming van de dienstdoende archivaris.